

God staat weer op het toneel

 standaard.be /cnt/dmf20170414_02835306

Ultima Vez brengt een messiasverhaal verpakt als dansvoorstelling. Danny Willems

Zonder het van elkaar te weten, brengen diverse toneelgezelschappen in deze paastijd God op de scène. 'Het thema hangt gewoon in de lucht.' Van onze correspondenten 'Waar is God?' Hilde Van den Eynde

Hij wist het niet, zegt choreograaf en regisseur Wim Vandekeybus: dat het theatergezelschap Skagen op hetzelfde idee was gekomen als hij. Gisteren ging in de KVS in Brussel *Mockumentary of a contemporary saviour* in première, de nieuwe dansvoorstelling van Vandekeybus' gezelschap Ultima Vez. Hoofdpersoon is een Messias die de wereld van de ondergang moet redden. In Antwerpen trapt komende week *Uw rijk kome* van Skagen af, een tragikomedie waarin een nieuwe Godsgezant naar de aarde wordt gezonden – waar hem bepaald geen warm onthaal te wachten staat.

Hoe komt God zo opeens schijnbaar uit het niets op de planken terecht?

'Hij hangt in de lucht', zegt Vandekeybus. 'Religie staat in onze maatschappij opnieuw op de kaart, in goede en in slechte zin.' Tegelijk spookte de voorstelling al jaren door zijn hoofd. 'Religie heeft me altijd beziggehouden. Al sinds ik *The last temptation of Christ* van Martin Scorsese zag, heeft het verlangen om een stuk over God te maken me niet meer losgelaten.'

Ook voor de leden van theatercollectief Skagen hing het thema in de lucht, klaar voor het grijpen. 'We broedden al langer op een voorstelling over de spanning tussen atheïsme en religiositeit', zegt zakelijk leider Korneel Hamers. 'Sinds de aanslagen van vorig jaar hebben we de illusie dat we in een geseculariseerde maatschappij leven, definitief mogen opbergen. We dachten dat we onszelf van de godsdienst ontvoogd hadden, dat we ons aan de dwang van religie ontworsteld hadden. We ondervinden nu aan den lijve dat zulks helemaal niet het geval is.'

Abortus

In *Mockumentary of a contemporary saviour* laat Vandekeybus zeven dansers-met-een-hoek-af de rol van zeven 'uitverkorenen' spelen. Nadat de buitenwereld onleefbaar is geworden, zijn ze door een Messias gered en op een veilige plaats ondergebracht.

In *Uw rijk kome* bindt Valentijn Dhaenens, in de rol van een verstokte atheïst, de strijd aan met Mathijs Scheepers, die als een nieuwe Messias het Westen opnieuw gevoel voor religiositeit probeert bij te brengen.

Skagen maakte een voorstelling over de spanning tussen atheïsme en religie. David Van Mieghem / Lidia Nagibina

Al was 22/3 een van de triggers, de voorstelling van Skagen gaat bewust niet over de islam. Hamers: 'Het thema wordt absoluut aangeraakt, maar we wilden vooral uitzoeken hoe we ons verhouden tot onze eigen culturele bagage, tot het christendom. De atheïst en de messias discussiëren vurig over thema's als abortus en homoseksualiteit. Zaken die we als verworven rechten zagen, maar waarvan we nu vaststellen dat ze elke dag opnieuw moeten worden bevochten.'

Hoewel de religieuze obediëntie van Vandekeybus' Messias in het vage blijft, heeft ook Ultima Vez goed naar de eigen traditie gekeken om zijn voorstelling op te bouwen. 'Ik heb elementen uit het boeddhisme en de islam verwerkt, maar zeker ook uit het christendom. De auteurs van de Bijbel waren begaafde scriptschrijvers, die om een thema over te brengen haast theateraal tewerkgingen. De opbouw en de spankracht van hun verhaal stond daarbij voorop, eerder dan de historische authenticiteit ervan.'

Genocide

Heeft de wereld vandaag opnieuw nood aan een Verlosser? En is de mensheid het wel waard om gered te worden?

‘Religie staat in onze maatschappij opnieuw op de kaart, in goede en in slechte zin’ Wim Vandekeybus Choreograaf

‘Daar spreken we ons in onze voorstelling niet over uit’, zegt Hamers. ‘We kaarten ethische kwesties aan, en leggen argumenten voor en tegen op tafel. De kijker mag de afweging maken.’

Ook Vandekeybus voelt, ‘anders dan sommige politici’, geen behoefte om de Messias te gaan spelen. ‘Dat loopt meestal slecht af. In Jezus’ tijd krioelde het in Palestina van de profeten die het einde van de wereld aankondigden. Ze eindigden allemaal aan het kruis.’

Bewust situeert Vandekeybus zijn *Mockumentary* daarom niet in het hier en nu. ‘Het moest tijdlozer zijn. Ik wilde geen extreme standpunten over de huidige wereld verkondigen. Ik wilde niet suggereren dat ik vind dat mensen nood hebben aan geloof. Een utopisch werk, een sciencefictionstuk leek me daarom de juiste setting.’

Evengoed gaat Vandekeybus de maatschappijkritiek niet uit de weg. Een van de uitverkorenen in de voorstelling wordt gestalte gegeven door een Taiwanese kungfudanseres. ‘Zij staat model voor de tachtig miljoen Chinese meisjes die nooit geboren zijn kunnen worden omdat ze het slachtoffer werden van de eenkindpolitiek in China. De moord op die ongeboren kinderen is een van de grootste genocides in de wereld.’

Mockumentary of a contemporary saviour. Ultima Vez. Tot 22/4 in KVS, Brussel. Vanaf 26/4 op tournee.

Uw rijk kome. Skagen. Première op 20/4 in De Studio, Antwerpen. Vanaf 26/4 op tournee.